

KIS NAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

MARISKA. (Lásd a 250. lapon.)

A SZÁMÜZÖTT KIRÁLY-KISASSZONY.

— Mese-játék két felvonásban, képekkel. —

Személyek:

<i>A király</i>	} leányaik.	<i>A tündérkirálynő</i>
<i>A királyné</i>		<i>Gyöngyike</i> , pupos,
<i>Rózsa</i>		félszemű, rut és rongyos
<i>Hajnalka</i>		leány
<i>Ibolya</i>		<i>Tündérek</i>
<i>A főudvarmester</i>		<i>Udvarhölgyek</i> , <i>Urak</i>
<i>A királyfi</i>		<i>Testőrök.</i>

Első felvonás.

Terem a királyi palotában.

*

Első jelenet.

A király és a királyné, trónszéken ülve; *Rózsa*, *Hajnalka* és *Ibolya*, a királyi pár mellett állva; *a főudvarmester*; *udvar-hölgyek*; *urak*, *testőrök*.

A király. — Csönd legyen és figyelem! Mind, akik itt együtt vagytok: te, királyné hitvesem, ti is kedves leányaim s ti mind, hölgyek és urak, szavamra jól figyeljétek, mert fontos és nagy dolog, amit én, a ti öreg királyotok megfontoltan, meggondoltan végképen elhatároztam s nektek most tudtul adok.

A királyné. — Fontos dolog? És én semmit sem tudok róla? Csak rossz ne legyen a hirtelen határozat!

A király (hevesen.) Nem lehet rossz, amit én, a király, mondok! Megvénültem, elgyöngültem, sokáig már nem élhetek. Tehát még életemben el akarom rendezni, hogy leányaim közül kinek mi jusson országomból örökségül.

Rózsa. — Ó, felséges király atyám, az még nem oly sürgetős.

Hajnalka. — Élni fogsz te még sokáig, mindnyájunknak öröme.

Ibolya. — Nem is lehetünk boldogok, csak amig veletek vagyunk, édes, drága szüleink.

A királyné. — Igazuk van, édes uram és királyom! És amit tenni készülsz, azt előbb jól meg köll hányni-vetni, alaposan meggondolni.

A király (türelmetlenül.) Szót se merjen senki szólani az ellen, amit mondok! Amit mondok, szent parancs. Megszabom, melyik leányom mit kapjon. De hogy tudjam, ki mit érdemel: tegyenek itt tanuságot a szeretetükről. Aki hogy szereti atyját, olyan lesz az osztályrésze.

A főudvarmester (félre.) Csak baj ne legyen e szeszélyből.

A király. — Állj elémbé, Rózsa leányom és mondjad, mihez hasonlithatod hozzám való szeretetedet?

A királyné (a királyhoz.) Ó, jó uram királyom, ne csábitsd hizelgésre gyermekeinket.

A király. — Csönd legyen! Szólj, leányom!

Rózsa. — Megvallom, még soha sem gondolkoztam erről; csak azt tudtam, hogy nagyon szeretlek, édes jó atyám. De ha már mondanom köll valamit, hát azt mondom, hogy... hogy a legédesebb csemegénél kedvesebb vagy te nekem.

A főudvarmester (félre.) No', ez eléggé nagy szó, mert kicsi korától torkos princeszka volt.

A király (Rózsához.) Hasonlatod nem nagyon költői ugyan, de értelme dicséretes, hát meg vagyok elégedve. Most állj elő te, Hajnalka és mondjad, mennyire szeretsz?

Hajnalka. — Jobban minden drága-kónél, a legremekebb csipkénél.

A király. — Bohó beszéd, de méltánylom, mert ismerlek s jól tudom, milyen hiu portéka vagy s mennyire élsz-halsz a drága czifraságért. Most még te szólj, Ibolya, milyen a te szereteted?

Ibolya (aká...

Azt én szö...

A király (I...

kivánom és I...

A királyné.

királyom! T...

beszédés.

A király (I...

retet szívében

szaporán, szó...

Ibolya. —

vemből szeret

hasonlitsam é...

A király (I...

ellenkezni, me...

Rózsa (súgy...

a szeme! Har...

Hajnalka (s...

hasonlatot, an...

mikor dühre...

delmes.

A király (I...

feleletet?

A főudvarm

zán félek, hog

A királyné.

Ibolya. — H...

litanom kell

mint a sót, me

den ételünk.

Mind (nevetv

lat jutott az e

A király (dű

Mint a sót! E

nak nézel, me

A királyné. —

Nem gondolt

van szavában.

A király (eg

hogyan van! Ért

Ibolya (akadozva.) Ó engedd el, jó atyám!... Azt én szóval kifejezni nem tudnám.

A király (hevesen.) Tudnod kell, ha én kívánom és ha igazán szeretsz!

A királyné. — Érd be ennyivel, jó uram királyom! Tudod, Ibolya félénk és nem beszédes.

A király (még hevesebben.) Ha van szeretet szívében, találnia kell szavakat. Hát szaporán, szólj!

Ibolya. — Ó jó atyám, hidd el, hogy szívből szeretlek, ha nem tudom is, mihez hasonlítsam érzelmemet...

A király (nagy haraggal.) Ne merészelj ellenkezni, mert lesújt a haragom!

Rózsa (súgva Ibolyához.) Juj, hogy villog a szeme! Hamar, hamar, mondj valamit!

Hajnalka (szintén ugy.) Mondj valami hasonlatot, ami épp eszedbe jut! Tudod, mikor dühre lobbán, ellenkezni veszedelmes.

A király (türelmetlenül.) No's, kapok feleletet?

A fő-udvarmester (félre.) Most már igazán félek, hogy ebből még baj lehet.

A királyné. — Szólj gyermekem!

Ibolya. — Hát... hát... ha már hasonlítanom kell valamihez... hát szeretlek, mint a sót, mely nélkül izetlen volna minden ételünk.

Mind (nevetve.) Hahaha! De furcsa hasonlat jutott az eszébe!

A király (dühösen fölugorva.) Mint a sót! Mint a sót! Hát lelketlen buta só-darabnak nézel, melyet birka, kecske nyaldos?

A királyné. — Csillapulj, uram királyom! Nem gondolt ő rosszra, sőt mély értelem van szavában.

A király (egyre dühösebben.) Van, persze hogy van! Értem én is. Csufol a vakmerő

gyermek! De meg is kapja jutalmát! Halljátok határozatomat! Csak két részre osztom az országomat s Rózsa és Hajnalka kapják, királyi szómra esküszöm. Ez a gonosz, csufondáros gyermek pedig lakolni fog. (A fő-udvarmesterhez.) Menj s azonnal hozzál egy zsák sót, kösd a hátára és vezesd ki palotámból, üzd ki messzire országomból, többé ő nem gyermekem!

A királyné. — Ó, rettentő! Kegyelem, uram királyom!

Mind. — Kegyelem, ó urunk királyunk!

A király. — Halál fia, aki még szót emel e gonosz leány mellett! (A fő-udvarmesterhez.) Mégis itt vagy? Azt akarod, hogy iziben leüttessem a fejedet?

A fő-udvarmester (ijedten.) Jaj! Dehogy! Jaj, már megyek. (Félre.) Tudtam, baj lesz! (El.)

Rózsa (a királyhoz.) Jó atyám, kegyelmezz Ibolyának! Ha ő szenved, mi sem leszünk boldogok.

A király (tombolva.) Még egyszer mondom: halál fia, aki védi!

Ibolya (rémülten bámulva.) Istenem, hát mit vétettem? Mondjad Hajnalka, mit tegyek?

Hajnalka. Ki tudhatná? Talán... talán kísértsd meg, hogy kérő szóval engeszteljed.

Ibolya (a király előtt térdre borulva.) Jó atyám, ha talán sértett a szóm...

A király (toporzékolva.) Talán! Azt mondja: talán! No, mindjárt fogod bizonyosan tudni, mihelyt mint földön-futó fogsz bolyongani, te háládatlan gonosz gyermek!

A királyné, Rózsa, Hajnalka (térdre borulva.) Ó kegyelem, irgalom szegénynek!

A király. — Még szólni is mertek? Testörök! Aki még egy szót szól: megfogjátok, lánczra veritek és a legmélyebb tömlőczbe vetitek. (Mind megrettenve huzódnak félre.)

A fő-udvarmester (zsákkal a kezében belép.)
Ime, felséges uram, a zsák só...

A király. — Helyes! Kösd a gonosz leány hátára, aztán üzd ki országból a háládatlant!

A fő-udvarmester (Ibolyának a hátára köti a zsákot.) Ó, bocsásd meg, drága herczegnő, amit most teszek... (Mind szörnyűkődnek.)

A király. — És most el vele a szemem elől! S halál fia, aki befogadni merné a király megcsufolóját! (A fő-udvarmester kifelé vezetí Ibolyát.)

Ibolya (remegő hangon.) Nem tudom... való ez, vagy csak szörnyű álom... De bár mi legyen a sorsom, rátok csak áldást kívánok, jó szüleim, testvéreim! Ó jaj nekem! (Kezeivel arcát eltakarva, zokogva távozik s e közben arczáról, ujjai közül könnycseppek helyett gyöngyszemek peregnek a földre. El a fő-udvarmesterrel. Mindnyájan sirnak).

Rózsa (ki mintegy akaratlanul Ibolya után sietett, hirtelen megáll.) Ó, mily különös! Ibolyának szemeiből könny helyett gyöngyök peregnek. (Fölszedi.) Ime!

A királyné. — Látod, uram királyom, látod? És emlékszel-e rá, hogy ez mit jelent? Emlékszel a rejtélyes idegen aszszonyra, aki Ibolyánk bölcsőjénél megjelenve mondá: »Szép lesz, jó lesz, soha ne bántsátok! És ha mégis bántanátok, hamar észre térhettek, csak a könyeit néz-zétek, mert könnyeseppje gyönggyé válik, ha ártatlanul szenved.

A király. — Mese-beszéd! És ha úgy van, hát akkor boszorkányság s örülnünk kell, hogy nincs többé köztünk, akit gonosz boszorkányok társuknak választottak. Parancsolom, örüljete!

Mind (zokogva.) Igen... igen... hogy ne? Látod! Ugy örülünk, hogy csak kicsi hija, hogy bele is nem halunk.

*

Második jelenet.

Változás. Sűrű erdő, elől tisztással.

Gyöngyike. A királyfi.

Gyöngyike (egyedül, hol száraz galyat hord rakásra, hol egyik fa alól vad-almát rak egy kosárba.) Szívesen teszem, amit a jó anyóka parancsol, de igazán nem értem, mire jó ez? Száraz galyat közelebb is találnék, vad-alma meg a házikónk tájékán is bőven terem. De ha így kívánja, hát itt szedem össze. (Tovább gyűjtöget.)

A királyfi (belép.) Mi türés-tagadás, most már hinni kezdem, hogy bolondot tettem, mikor tudós táltosunkra hallgattam. Azt mesélte, hogy ez a sűrű rengeteg igazában tündér-liget s itt találok szerencsém. No, még eddig nem láttam egyebet, csak rókát, baglyot, éhes farkast. De ni! Itt valami ember-forma mozog. (Jól megnézi Gyöngyikét.) Juj, de rut az isten-adta! Pupos, görbe, fél-szemü. No, annyi szent, hogy ez csöppet sem hasonlít tündérhez s még látni is kellemetlen. Jobb ha odább illanok. (Kifelé indul, de hirtelen vissza fordul.) Ej, ej, barátocskám, miféle csuf gondolat volt ez? A külseje miatt vetni meg valakit! Tehet ő róla? Elég baj az isten-adtának, hogy ilyen maskara... Aztán meg talán meg is tudhatok tőle valamit. (A leányhoz közeledve.) Jó napot hugám! Vajjon jó helyt járok-e itt? Ez-e a tündér-liget?

Gyöngyike. — Igen is, ez a tündér-liget.

A királyfi. — Bizony alig hittem volna.

(Folytatása a 246. lapon.)

ITT PIHEN A DERÉK IFJU. (Lásd a 247. lapon).

(Folytatás a 244. laphoz.)

Még eddig nem láttam tündért. Te talán tudod, merre laknak?

Gyöngyike. — Biz' azt nem tudom. Nem igen lakik itt más, mint a mi öreg anyókánk velünk gyermekekkel.

A királyfi (vidáman.) Ahá! Tehát rólatok kapta ez az erdő a nevét. (Félre, nevetve.) Boszorkány-ligetnek inkább nevezhetnék. (Fenn.) Hát aztán, hugám, ki vagy te?

Gyöngyike — Szegény leány, Gyöngyike a nevem.

A királyfi. — Ej, de jól eltalálta, aki így keresztelt el.

Gyöngyike. — Más nevem volt, de anyóka azt mondja, hogy ez jobban illik hozzám.

A királyfi (félre.) Az az anyóka tréfás asszonyság lehet (Fenn.) Bizonyosan nagyon szeret az anyókád és látom is, hogy szorgalmas vagy, gyűjtöd a tüzre-valót. Hát abban a nagy kosárban mi van?

Gyöngyike. — Egy kis enni való.

A királyfi (belenéz a kosárba) Alma! Olyan szomjas vagyok, hogy magam is megenném. Nem adnál belőle vagy két szemet?

Gyöngyike. — Szivesen. (Almát nyújt neki.)

A királyfi (beleharap és elfintoritja az arcát.) Juj, de fanyar! (Eldobja.) Hiszen ehhez képest valóságos méz volna még az eczet is. Az már csak nem lehet, hogy ilyen vaczkort egyetek!

Gyöngyike. — Dehogy nem! Ha bele vásik is a fogunk, még örvendünk, hogy van mibe. A szegény ember nem lehet váltogató.

A királyfi. — No, már ez keserves állapot, méltán elkeseredhettek rajta.

Gyöngyike. — Ó, azt bizony nem tesszük!

Panasszal és kesergéssel nem fordulna sorunk jobbra.

A királyfi. — Hm! Igazi böles módjára beszélsz. Az anyókád okos asszony lehet.

Gyöngyike. — Okos is, jó is nagyon. (Az össze kötözött galy-csomót a hátára, a kosarat a kezébe akarja venni, de nem boldogul.)

A királyfi. — Nem bírhatasz annyit, túlságos teher ez a te gyöngye válladra.

Gyöngyike. — Ó, dehogy! Csak fölemelni, elhelyezni nehéz, aztán már elczipelem. Nem először teszem.

A királyfi. — Elég hiba attól a jónak dicsért anyókádtól, hogy ilyen nehéz munkára szorit. Várj csak, majd én segítek, viszem az egyiket.

Gyöngyike. — Jaj, már hogy engedhetném én azt! Ilyen finom urfi nincs szokva a teher czipeléséhez. Bele fájdulna a karja, de bizony tán el sem bírná.

A királyfi (nevetve.) Ej, de hitvány legénykének nézel! Te gyöngye leány mind a kettőt akarod vinni s én egyiket se bírnám? Most már csak azért is engedned köll, hogy megosztozzunk a terhen.

Gyöngyike. — Ha már olyan nagyon jó a nemes urfi, hát nem bánom... talán nem haragszik meg az anyóka. De csak a kosarat engedem, azt talán-talán mégis elbirja.

A királyfi. — Szép volna, ha én, erős legény létemre, egy kosár almát is csak talán-talán bírnék el. (Fürgén a kosárhoz lép és fél-kézzelel akarja fölkapni; de meghökkenve bámul rá, aztán két kézzel, erőlködve emelgeti.) Hm... nem is hittem volna, hogy ilyen nehéz lehet. (Fölemeli, de megtántorodik és csak alig bírja a kosarat.) Ejnye no!

Gyöngyike.
világért s
magát...
szándékát
majd visz

A királyfi.
lányka, m
Holtra fá
is volna,
te. Messz

Gyöngyike.
csomót.) N

A királyfi.
No's, hát

Gyöngyike.
tessék lép
rossz. (El

A királyfi.
pedig min
nehezebb.
tem! De

ez a sze
Még ha l
inkább b
egy no! O
(A kosarat

Változás. H
A királyfi,

Gyöngyike.
és hátra f
itt van az

A királyfi.
gadozó lép
rólam a v
kam, zsi
hugám, h
kányság

Gyöngyike. — Ugy-e bizony? De hát a világért sem akarnám, hogy megerőltesse magát . . . Nagyon szépen köszönöm a jó szándékát. Tessék csak ide adni a kosarat, majd viszem én azt is.

A királyfi. — Már hogy vinnéd, szegény lányka, mikor hátadon a nagy csomó galy? Holtra fáradnál, össze roskadnál. Szégyen is volna, ha fél annyit sem bírnék, mint te. Messze van a lakásotok?

Gyöngyike (ki ezalatt hátára vetette a galy-csomót.) Nincs messze. Fél óra alatt oda érünk.

A királyfi (félre.) Köszönöm szépen! (Fenn.) No's, hát induljunk! (Indulnak kifelé.)

Gyöngyike. — Csak mindig a nyomomba tessék lépni, mert az ut bizony nagyon rossz. (El.)

A királyfi (félre.) Még az is! Ez a kosár pedig mint ha meg volna babonázva, egyre nehezebb. Ugyan szép multságba keveredtem! De már csak nem engedhetem, hogy ez a szegény leányka megszakadjon . . . Még ha legalább tündér volna! . . . de biz' inkább boszorkának gondolhatnám. Mind-egy no! Ott segítsünk, ahol szükség van rá. (A kosarat nehezen czipelve, el.)

*

Harmadik jelenet.

Változás. Házikó az erdőben, a ház előtt pad. *A királyfi; Gyöngyike; majd a tündérr királynő és tündérek.*

Gyöngyike (hátán a rőzse-csomóval, belép és hátra felé szól.) Már megérkeztünk . . . itt van az anyókám háza.

A királyfi (két kézre fogva a kosarat, ingadozó lépésekkel jön.) Ideje! Pfüh! Csorog rólam a veriték, majd megszakad a derekam, zsibbadoznak a kezeim. Tudod-e, hugám, hogy majdnem azt hinném, boszorkányság van a dologban. Másképp ilyen

nem éppen nagy kosár hogy lehetne olyan nehéz?

Gyöngyike. — Nincs a nemes urfi efféléhez szokva, az a dolog nyitja. Bizony szinte bánt a lélek, hogy így elfáradt miattam.

A királyfi (vidáman.) No, soh'se busulj, szívesen tettem, nem is halok bele. (Leteszi a kosarat.) De hogy fáradt vagyok és pi-hennem köll, az is igaz.

Gyöngyike. — Tessék beljebb kerülni . . . Vagy talán még jobb lesz itt ezen a padon . . . Mindjárt szólok az anyókának, hát ha valami frissítő is akad. (Egészen könnyen fölkapja a kosarat és bemegy a házba.)

A királyfi (egyedül, csodálkozva néz Gyöngyike után, aztán a fejét csóválva leül a padra.) No, már ez mégis csak furcsa! Mily könnyen emeli, amit én alig hogy birtam. Igaz, nem vagyok szokva hozzá . . . de olyan gyöngye legény sem vagyok. Most pedig úgy érzem, mint ha egy hétig sem heverném ki ezt a fáradtságot. Minden tagom reszket, zsibong (végig fekszik a padon), jó lesz kissé elnyújtózni . . . még tán el is szenderülök . . . (Elalszik.)

A tündér-királynő (szegényesen öltözött öreg asszony alakjában, a házból jön, utána a tündérek, gyermekek alakjában.) Itt pihen a derék ifju, (Lásd a képet a 246. lapon.) aki jót tett önzetlenül, nem vetve meg a rút leánykát. Benne talán nem csalódom, mint előtte annyiban.

Első tündér. — Ó, mily öröm! Tehát meg vagy elégedve, hogy erdönkbe beengedtük?

Második tündér. — S Gyöngyikehez elvezettük.

A tündér-királynő. — Bohó hivecskéim, hiszen tudtam, mit csináltok és engedtem, hogy tegyétek, mert bizom e nemes királyfi jó szívében. Próbára is tettem a kosárral

s elszántan megállta. Ugyan bele is fáradt szegény! Méltó, hogy segítsek rajta. (Meggimogatja a királyfi fejét.) Tünjön el a fáradtságod, friss erőben ébredj föl!

A királyfi (szemeit dörzsölve.) Mint ha szólt volna valaki. (Fölül.) Ej de nagyot alhatam! Minden fáradtságom eltűnt s oly erősnek érzem magam, mint ha nem is én czipel-

tem volna azt a kosarat . . . De ni! Ki ez? Talán épp a Gyöngyike jó anyókája?

A tündér-királynő. — Eltaláltad, jó királyfi. Mert hogy az vagy, tudom. Fogadd hálámat, hogy oly nemes szívvvel segítetted az én kedves Gyöngyikémet.

A királyfi. — Ugyan bizony, van is miért. Egy kosár nem a világ.

. . . VIGAN PACSKOLT. (Lásd a 255. lapon.)

A tündér-királynő. — De nehéz volt és mikor ezt tapasztaltad, épp azért is vállaltad. Ez a jó tett jutalmat érdemel.

A királyfi. — Hova gondolsz, jó anyóka! Nem köll nekem jutalom.

A tündér-királynő. — Tudom, csak jó szívből tetted. De mégis: ne vesd meg, amit hálája jeleül a szegény anyóka ad. (Fényes kis dobozt nyújt át neki.)

A királyfi. — Szó sincs róla, hogy megvessem a szegénynek ajándokát. (Elveszi.) Megtartom örök emlékül.

A tündér-királynő. — Ó nem! Ezt nem azért adom.

A királyfi. — Akkor hát mit tegyek vele?

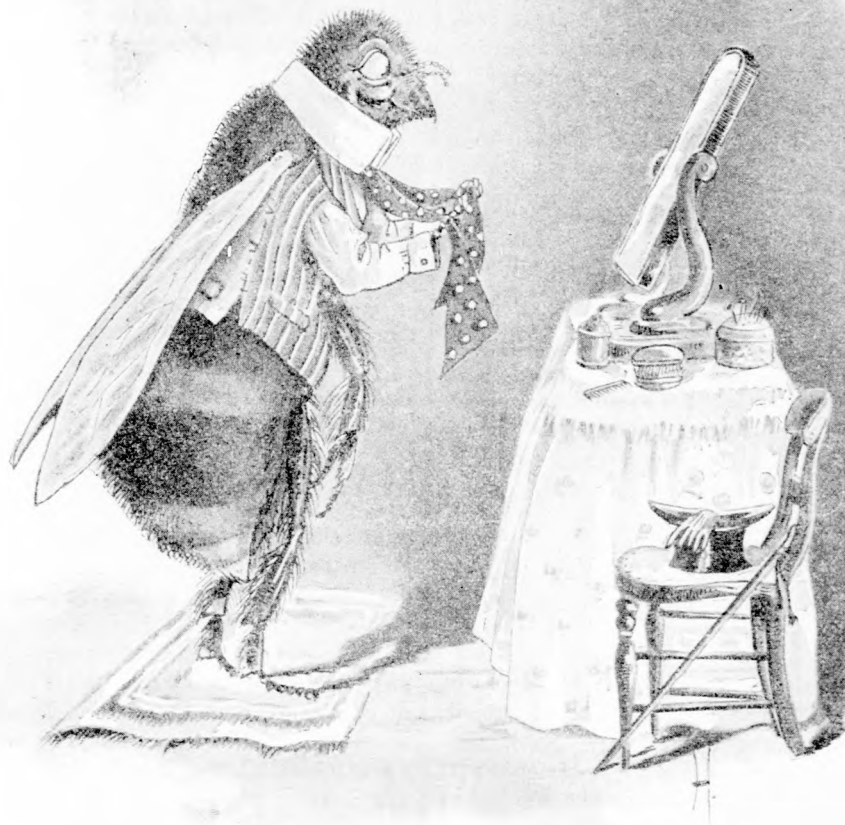
A tündér-királynő. — Járva-keelve a világban, akadhatsz valakire, aki nagyon boldogtalan. Segíteni szeretnél rajta, de a módját nem tudod. No's, hát akkor e dobozkat

add neki. I
hogy te ma
fürkészed k

ben s hogy j
meg nekem a
A tündér-k
süljön! (A tün
vezessétek.

add neki. De meg kell szentül fogadnod, hogy te magad ki nem nyitod és soha sem fürkészed ki, mi van benne.

A királyfi. — Ha kívánod, hát ime, ezt fogadom! De még egyet kérek tőled. Napok óta bolyongok e végtelen nagy rengeteg-

... CSINOSITGATTA MAGÁT. (Lásd a 251. lapon.)

ben s hogy jussak ki, nem tudom. Mutasd meg nekem az utat!

A tündér-királynő. — Kivánságod teljesüljön! (A tündérekhez.) Kedves kis híveim, vezessétek.

A tündérek (körül fogva a királyfit.) Jó királyfi jőjj velünk, iziben kivezetünk! (Indulnak vele.)

— Fügöny. —

(Vége következik.)

MARISKA.

(Képpel a czimlapon.)

Hát bubám, vége a szép világnak, jónak,
Vége már a nyári nagy vakációnak!
Nem ugrálgatunk már mint a lefolyt
nyárban.

A kertben, a gyepen, a himes határban.

Itt a munka-ido! Hát bizony már itt van —
Ott fogunk csücsülni már a másodikban.
Olvasgatunk, irunk s számolunk is —
jaj, jaj!

Mert a számolás hajh! . . . nekünk szörnyű
nagy baj.

Azaz: nem is nekünk — csak csupán én
nékem.

Ott fogok figyelni öt órát egy végben.
Épp csak hogy tíz óra táján uszonnázunk.
És a folyosókon nagy-vigan lármázunk.

De hát nem panaszképek beszélem ezt neked.
Azt is tudom. Viczám, hogy te meg nem
érted.

Csakhogy neked szólva, magamhoz beszé-
lek —

Játékos időmben így mulatok veled.

ZÜM-ZÜM ÉS AZ ÁRVÁCSKA.

— Mese a kertemből, képekkel. —

Elmeséli Tóni bácsi.

MULÓBAN van már a kert pompája, sárgult levelek borítják az utjait, csak itt-ott integet még egy kései, hervadozó virág, a többi már mind megkezdte hosszú, téli álmát. Mit is akarna még? Pillangó már nem játszik velök enyelegve, dalos magár sem csattog a kopaszodó fákról, méhecske sem zümmög, mert itt az ős, hűvös az éjszaka és jujj! . . . a méhecske nagyon nem szereti a hideget. Behuzódik a méh-kasba és egymás hátán szorongva buvik össze, maholnap pedig a kasnak még azt a szük kis nyílását is betapasztja, hogy Tél apó be ne kukkanhasson. A nyár szorgalmas munkája után ők is hosszú téli álomra készülnek mindnyájan.

De nem! Ni, amott röpköd egyik a kertben, onnan meg a távoli méhes felé... de csak hogy ismét nagy ijedten térjen vissza. Nyugtalanul csapong szerte s oly busan szól a döngése!

Az ám! Hiszen ez a Züm-Züm. Még nem is nagyon régiben, beh másképp szólt a döngése!

Nyár derekán volt az. A kert java pompájában állott, a sok virág versenyt illatozott benne. De bizony megesett nem egyszer, hogy a virágok nagyon elégedetlenül bólingattak egymásnak. A büszke rózsza egyre pirosabb lett haragjában, a sárga violát előntötte az epe, a harangvirág pedig úgy zugott-bongott, hogy a többi alig értette meg a saját szavát.

— Szörnyiség! szólt a rózsza. Már hol marad megint? Bizonyosan a szomszéd kertben ögyeleg.

— Ott sincs, mondá a folyondár. Benéztem oda a kerítés tetejéről, de nem látom.

— Nem látjuk őt egy-hamar, szólt a tulipán. Már meg is szokhattuk volna, hogy mindig későre tér meg.

— Ha későn is, csak jönné! türelmetlenkedett a szegfű. Sürgetős izenetet várok.

— Várhatsz kedvesem, okosabbat úgy sem tehetsz, mondá a rózsza. No de csak jöjjön meg, majd tartok én neki olyan prédikációt, hogy holta napjáig megemlegeti.

— Bizony rá is fér, jegyzé meg az ibolya. Alig győzzük bevárni és mikor megjön, akkor is olyan hanyagul végzi a dolgát, hogy csak bajt okoz. A mult héten is olyan hebe-hurgya módon hadarta el az izenetet, hogy rosszul értettem meg: kinyitottam több zsenge bimbómat, aztán egyszerre csak kitört a zivatar, pocskéká tett. Alig tudok rendbe jönni e nagy veszedelem óta.

— Többen is jártunk így, szólt a szegfű. Igazán, az a Züm-Züm megérdemelné, hogy bepanaszoljuk a királynőjénél.

Egyelőre azonban vége szakadt a panasznak, mert a lilium fölkiáltott:

— Már jön! Ott jön Züm-Züm!

Valóban: egyre közelebb hallatszott a vig döngés-zümmögés. A következő pillá-

natban per
méh, akire

Mi taga

Züm hany

bizva a ké

az izenetel

mire kész

kezdő zsen

nak vele, m

zásul minc

sát édes m

Hogy m

virágra, a

hiszitek, h

De nem a

aki milder

mindegyik

jét, ahova

virágnak, m

gok jól tar

ezenek is sz

virágoknak

végzi a do

nyörően po

ben bimbóz

kor meleg

pillangó jö

hanyag a

kusza, sérü

dálkózik a

— De s

a virágaim

Hát bizo

forma hiba

tak benne

O maga tu

s alig ha

elfogta a h

és a mulats

esinositgatt

lapon.) és

köllött vol

igazítani v

— Még

legyek.

Végre va

csak elkész

messzire, m

natban pedig megjelent Züm-Züm, a fiatal méh, akire oly nagyon panaszkodtak.

Mi tagadás? — volt rá okuk. Mert Züm-Züm hanyag és könnyelmű volt. Ő reá volt bizva a kertnek ez a része, ő hordta ide az izeneteket, hogy a virágok mit tegyenek, mire készüljenek: kinyissák-e a fakadni kezdő zsenge bimbókat, vagy pedig várjanak vele, mert szél, eső, zivatar jön; viszonzásul minden virág megfizette neki a takaszt édes mézporban.

Hogy méhecskék röpködnek virágról virágra, azt mindenki látja. Persze, azt hiszitek, hogy a méhecske csak mézet gyűjt? De nem addig van az! A méh- királynő, aki mindenféle titkos bölcseséggel van tele, mindegyiknek kiszabja a maga vármegyéjét, ahova üzenetet köll vinnie minden virágnak, mert úgy illik, hogy ha a virágok jól tartják mézzel a méhike-népet, hát ezek is szolgáljanak hasznos tanáccsal a virágoknak. Amelyik méhecske pontosan végzi a dolgát, annak a kerületében gyönyörűen pompáznak is a virágok, kellő időben bimbóznak, éppen kapóra nyílnak, mikor meleg napfény következik s tarka pillangó jön a mulattatásukra. De ahol hanyag a hirnök, mind-untalan baj esik, kusza, sérült minden virág és váltig csodálkozik a gazda:

— De ahogy sem gyarapodnak az idén a virágaim!

Hát bizony a Züm-Züm kerületében ilyenforma hiba mutatkozott. Pedig nagyon biztak benne eleinte. Fiatal szép méhecske volt. Ő maga tudta legjobban, milyen szép és deli s alig ha nem innen eredt a hiba. Mert elfogta a hiúság és inkább gondolt magára és a multságára, mint a dolgára. Tükrözte, csinosítgatta magát (Lásd a képet a 249. lapon.) és mikor már rég a dolga után köllött volna járnia, még folyvást talált igazítani valót a gallérján, nyakravalóján.

— Még ráérek. Az a fő, hogy csinos legyek.

Végre valamikor úgy déltájban mégis csak elkészült és utra kelt. Még nem jutott messzire, mikor egy csapat aranyos zöld

legyet pillantott meg, amint vigan libegtek, röpködtek a napon.

— Hát ti ugyan mit csináltok? kérdé.

— Láthatod: tánczolunk, vigadunk, nyári mulatságot tartunk.

— Lám! De jó dolgotok van.

— De van ám! Nem is vagyunk mi rab-szolgák, mint ti, szegény méhek. Mi egyebet nem teszünk, csak kedvünkre mulatunk.

— Ha akarom, én is tehetem, mondá Züm-Züm.

— Akkor hát tarts velünk. Szívesen látunk! biztatták az aranyos zöld legyek.

Már ha szívesen látják, hát csak maradnia is kell. Gorombaság volna, ha nem fogadná el a szíves meghívást. Tehát maradt és vigan tánczolt az aranyos zöld legyekkel, míg csak ki nem dőlt a fáradtságtól.

— Pihennem köll egy kicsit, gondolá és leheveredett a fűbe.

Aludt is egy verset s még ugyan-csak álmos volt, mikor egy öreg méh megpillantotta és rá kiáltott:

— Hogyan, Züm-Züm? Fényes nappal alszol? Vagy már elvégezted dolgodat a mai napra?

Igaz a! Még dolog is volna. És még nem is jelentkezett a böles királynőnél, hogy meghallgassa, kinek mit izen. Sietett hát oda és álmos, kábult fejjel vette át a postát, aztán végre most már igazán sietett a virágaihoz.

A haragos piros rózsa ura akart lenni a szavának s mérges prédikációba fogott bele.

— Hallod-e, Züm-Züm! Az nem járja, hogy ily későn hozod az izeneteket. Már elmúlt dél. Nem tudtuk, mit csináljunk. Ha továbbra is ilyen hanyag leszel...

— Akkor még pirosabbra válsz haragodban, évődött a könnyü vérü Züm-Züm. Így pedig még sokkal szebb vagy.

— Még gunyolódol? Tudod-e, hogy a hányan csak itt vagyunk, mind föl vagyunk háborodva?

— Ugyan? Akkor hát azért sem állok ma szóba veletek, felelé Züm-Züm nevetve. És valóban odább röpi. Már a kert

végében volt, mikor szelid, könyörgő hang állította meg:

— Kedves Züm-Züm, ne haragudjál! Én nem veszem zokon, ha kissé későn jösz is.

A szerény kis árvácska virág szólta így. Nagyon kedves, szelid jószág volt, mindenki szerette. Még Züm-Züm is elfojtotta a bosszuságát és leszállt hozzá.

MEGAKADT ÉS ELGONDOLKOZOTT.

— No, hát mit akarsz?

— Egy új bimbócskám van, de nem tudom, kinyissam-e? Nincs számomra izent a királynőtől?

— De bizony van. Azt izente... hogy izé...

Megakadt és elgondolkozott. (Lásd a

képet.) Az bizonyos, hogy a királynő izent valamit az árvácskának. De mit? Olyan kábult, álmos fővel hallgatta, hogy most csöppet sem emlékezett rá. Vissza köllene térni a királynő elébe és megkérdezni. De akkor kemény dorgálást kapra

— No bizony! gondolá. Hát ugyan mi

lehet az izent a bimbót, idő van, te hogy nyissa?

Ezt nagy

— Azt nyisd ki az a pillangók kertben.

— Ó, ó! hetek el id

— Fogj

— Igen

egészen bizente?

— Ha m

— Jaj, c

dezttem, me azt beszélte kát, meg a és ez rossz

— Hiába

együgyü Ha amit én m

— Hogy

S az eng hoz látott, rencesen k kis bimbót.

— Nagy

ma jönnek nyen. Még De egy-két színök is te hogy mégis Züm-Züm p

— Már p

szólalt meg haladt el. Nője azt izentek haza.

A szelid utána. Miért gyönyörűen melegen. De bizonyosan

De biz' a az égen söt

lehet az izenet? Vagy az, hogy nyissa ki a bimbót; vagy az, hogy ne nyissa ki. Szép idő van, tehát bizonyosan az volt az üzenet, hogy nyissa ki.

Ezt nagy bölcsen kifundálván, így szólt:

— Azt izeni a királynő, hogy tüstént nyisd ki az új bimbót, mert ma délután a pillangók nagy szemlét tartanak itt a kertben.

— Ó, ó! De hisz' akkor alig is készülhetek el idejére, aggódott az árvácska.

— Fogj hozzá szaporán, ne lustálkodjál!

— Igen is. De hát, kedves Züm-Züm, egészen bizonyos, hogy a királynő azt izente?

— Ha mondom! Hogy mersz kételkedni?

— Jaj, dehogy merek! Csak azért kérdeztem, mert Hangya néni épp az imént azt beszélte, hogy nagyon fájlalja a derekát, meg a lábát is hasogatja a köszvény és ez rossz időt jelent.

— Hiába való fecsegés! Mit tud az az együgyü Hangya néni? Azt köll tenned, amit én mondok.

— Hogy ne? Persze!

S az engedelmes árvácska rögtön dologhoz látott, nyujtózott és mozgolódott, szerencsésen ki is nyitotta a zsöngé, gyöngé kis bimbót.

— Nagy becsületet nem vallok vele, ha ma jönnek a kényes pillangók, szólt szerényen. Még nagyon gyöngék a szirmocskák. De egy-két nap alatt majd megerősödnek, színök is teljesebb lesz. Most örülnöm kell, hogy mégis csak eleget tudtam tenni a Züm-Züm parancsának.

— Már pedig azt ugyan rosszul tetted, szólalt meg Hangya néni, aki épp ott haladt el. Nem is hiszem én, hogy a királynője azt izente. No, ő lássa. Én most már sietek haza. Rossz világ lesz!

A szelid árvácska csodálkozva nézett utána. Miért lesz rossz világ? Hiszen oly gyönyörűen süt a nap! Szinte nagyon is meleg. De a pillangók épp ezt szeretik, bizonyosan mindjárt itt is lesznek.

De biz' azok nem jöttek. Hanem jöttek az égen sötét fekete felhők. Csak-hamar

elfödtek a napot s ember, állat, madár, bogár ijedezve sietett biztos hajlék alá.

— Nagy zivatar lesz!

Lett is, rettenetes dörgéssel, villámlással, záporral és jégveréssel. Reszketett a szegény árvácska.

— Jaj! Az én zsöngé új virágocskám hogy bírja ezt ki? Ó, ó!

Hát nem bírta ki. Nehány nagy szem jég foszlányokra tépte az alig kinyílt kis virág gyöngé szirmait. Mire a zivatar elvonult, az árvácskának is vége volt.

SIRVA JAJGATVA KÖNYÖRGÖTT.

(Lásd a 254. lapon.)

— Nem megmondtam? szólt Hangya néni. És még ő csufolt engemet együgyünek. De már ezt nem viszi el szárazon. Még bizony több bajt is csinál, ha a királynője nem tudja meg a viselt dolgait. Lesz rá gondom.

Látta Züm-Züm maga is a bajt és mikor más nap reggel a királynő hívatta, mindjárt élt a gyanu-pörrel.

— Aristomba akar dugni... de abból semmi sem lesz!

Kiröppent és estére sem tért haza. Nem hederített rá arra az izenetre sem, hogy ha rögtön bünbánólag meg nem tér, a királynő örökre számüzi.

— Azt sem bánom, felelte daczos köny-

nyelmséggel. Jó dolgom van így is: tehetek, amit akarok, vigan vagyok.

És vigan volt. Nem kellett többé semmi kötelességet teljesítenie, csak mulatott. Éjjel egy-egy fa-oduban hált.

A nyár azonban elmúlt s egy reggel Züm-Züm arra ébredt, hogy alig bírja a lábát-szárnyát, egészen meggémberedett.

— Juj, de hideg van!

És egyre hidegebb lett, és kertben, mezőn a virágok lassanként mind elhervadtak. Enni való sem akadt többé. Ott a méhkasban, ott van bőven; ott télire is gondoskodtak eleségről, meleg is van oda benn. Milyen jó azoknak, akik ott vannak!

Elmúlt a hetyke könnyelmsége. Aggódva, remegve szállott a méh-kas felé.

— Ha alázatosan könyörgök kegyelemért, talán bebocsátanak.

De amint oda ért, nagy rémületére mit látott?... A bejáró már nem volt nyitva. Már befalazták. Oda benn már téli nyugalomra tértek.

Sirva-jajgatva könyörgött Züm-Züm, (Lásd a képet a 253. lapon.) nyissanak ajtót neki, elszenved akár milyen büntetést. Hiába! Talán nem is hallották. Szászor is vissza-visszatért, de nyitott ajtót nem talált.

Aztán jött a dér, a fagy s Züm-Züm kimerülten már röpülni sem tudott. Kínosan mászott a földön s eljutott a kertben egy kiszáradt virág-szárhoz. Ráismert.

— Ez volt a kedves árvácska, melynek könnyelmsü hanyagsággal vesztét okoztam. Ó, de lakolok is érte!

Erőtlenül rogyott össze, föl sem is kelt soha többé.

NYOLCZAN.

*Nyolczan vannak, nyolczan,
Egy végben, egy sorban.
Mint orgona-sípok
Az öreg templomban.*

*Sorjában nyolcz gyermek,
Külön-külön testek —
De szívben, lélekben,
Szeretemben egyek.*

A	A	A
Á	D	E
H	H	I
K	K	L
L	N	N
O	O	O
Ó	R	R
S	S	S
T	T	T

*A megfejtők
jutalom-nyeremé*

„Robinson

*Átdolgozta
nyomatu képpel
kötésben.*

VESZED.

Olyan seké
sem ér. Ez l
csak nem hi

Hiszi, nem
dezzétek meg
jobban tudja
ha csak eszö
vány viz-erec

Ugy volt,
a négyen: M
Juliska a né
— Menjete
mama. A k
Majd én han

OSZLOP-REJTVÉNY.

A	A	A	A	A	Butor
Á	D	E	E	E	Betegnek tanácsadó
H	H	I	I	J	Ezt fujják csata előtt
K	K	L	L	L	Kártékony állat
L	N	N	NY	O	Vizi jármű
O	O	O	Ó	Ó	Oktató ember
Ó	R	R	R	R	Női név
S	S	S	SZ	T	Fekete madár
T	T	T	U	V	Ilyen a téli ut

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Robinson Crusoe élete és kalandjai.“

Átdolgozta **Donáshy Ferencz.** Hat színnyomatu képpel és számos szöveg-rajzzal, díszes kötésben.

VESZEDELMESES VIZ-ERECSKE.

(Képpel a 248. lapon.)

Olyan sekély viz-erecske, hogy még bokáig sem ér. Ez lehessen veszedelmes? Azt már csak nem hiheti senki.

Hiszi, nem hiszi, mégis veszedelmes. Kérdezzétek meg Berczikét és Juliskát, ők legjobban tudják. Mindjárt elborul az arcuk, ha csak eszökbe is juttatjátok azt a hitvány viz-erecskét.

Ugy volt, hogy utnak indultak mind a négyen: Mariska, Toncsika, Berczike és Juliska a nénihez szüreti oszonnára.

— Menjetek előre, gyerekek, mondá a mama. A kis Toncsika lassan lépeget. Majd én hamar utól érlek.

Hejh! Hajh! Bár csak utól érte volna, mielőtt ők a viz-erecskéhez értek.

Könnyü volt azon száraz lábbal átkelni. Itt is, ott is kimerendezett egy-egy kő, egészen kényelmesen át lehetett sétálni. A kis Toncsikát pedig fölkapta Mariska és át-emelte, mialatt hátra szólt:

— Berczike, Juliska, vigyázzatok! A vízbe ne lépjete!

Berczikének és Juliskának nagyon jó kedvök volt. Hogy is ne volna jó kedve annak, aki szüretre megy. És széles jó kedvében Berczike azt felelte:

— Az sem volna baj, ha bele lépnék. Hiszen bokáig sem ér. Ni!

S hogy bebizonyítsa, hát... bele lépett a vízbe. Ha pedig már benne volt, hát vigan pacskolt s a legrövidebb idő alatt csupa víz volt az ő ruháskája is, a Juliskáé is. De hát baj az? Hiszen tiszta az a víz!

Ámde mikor megelégték volna a mulatságot, akkor ért oda a mama.

— Mit miveltek? kiáltott föl bosszusan. Ej, ti garázda gyerekek! De ti lássátok. Ilyen lucskos ruhában nem jelenhettek meg a néniéknél. Forduljatok vissza, menjetek haza. És amit otthon találtok, az lesz ma az oszonnátok.

Nem használt sirás, könnyörgés, haza költött sompolyogniok, aztán estig böjtölniök, mert otthon nem volt oszonna.

Azóta Berczike és Juliska mindig görbe szemmel nézik a viz-erecskét, mely olyan kicsi, mégis bajt okozhat.

Ugy-e, most már ti is elhiszitek?

— **Olvassátok!** —

*

Forgó bácsi tíz parancsolata.

1. Leveled papiroসা sima szélű legyen és tiszta.
2. Irkából tépett papirošra levelet ne írj.
3. Levelet be ne porozz, be ne poczázz.
4. Leveleden mindig rajta legyen a kelet napja és helye.
5. Ami a szerkesztőnek szól (közlés, megfejtés, gyűjtés), azt ne küldjed a kiadó-hivatalba.
6. Ami pedig a kiadó-hivatalnak szól (előfizetés, elmaradt számok végetti felszólalás, bekötőtáblák, régi számok vagy kötetek megrendelése) azzal ne fordulj a szerkesztőhöz.
7. Leveled papiroসা ne legyen rikoltó színű, se illatos.
8. Csak fekete tentát használj írásra.
9. Ismeretlen s csakis családi körben járatos becéző nevet ne használj.
10. A szerkesztőségbe intézett levél állandó czime legyen: **Forgó bácsinak, a „Kis Lap“ szerkesztőjének.**

Aki e tíz parancsolat ellen vét: magára vessen, ha levelét nem veszem figyelembe, vagy ha levele más iratok közé vegyülven, elkallódik.

F. b.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIX. köt. 14-ik számában közölt rejtett név megfejtése:

Vincze, Antal, Szilárd, Ambrus, Róza, Ilona, Károly, Olga, László, Ottó, Sándor. =
Vaszari Kolos.

Helyesen fejtették meg: Leipniker testvérek, Mäder Hedvig és Emma, Boros Margit, Hajnitzky István, Rozsnyay Sárka és Lilike, Kövesi Jenő, Rác Margit, Jurenák Gizi, Nebenzahl testvérek, Ofner Gyurka, Kunváry Györgyike és Ernő, Weiss Róbert, Loránt Elly, Beke Bertti és Gyula, Hirsch Emma, Jakab Erzsike és Margitka, Kratochvil Károly, Bayer Anti, Péterfy Vilma, Ranschburg Béla, Sinkovits Clarisse, Molnár László, Jákó Margit, Badies Gizi, Gáldonyi László, Szitányi Ella és Feri, Szántó Olga és Ernő, Egyházy János, Kiss Margit, Caprez Bódi, Gyárfás Erzsike, Szakáll Etuka és Bandi, Kummerer Paula, Schack Ella és Anna, Váradi Béla és László, Szabó Józsi, Lengyel Margit és Kálmán, Hollós László, Kramer Irén, Forster Jolánka, Orbán Zsuzska, Mariska és

Sárka, Háy Irén és Juliska, Veress Gizike és Józsi, Endreffy Jenny, Szigeti Ilonka.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Schack Ella és Anna, Erdőtelken*, kiknek a jutalom-könyvet (»Kis elbeszélétek«, az ifjuság számára írta *Ida néni*, számos képpel, díszes vászon-kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LIX. köt. 13-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldte: Szilágyi Ernő.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Christiansen Axel. Még norvég származása magyar kis hivem nem volt. Örömmöm annál nagyobb, mert a te szép hazádat és derék, barátságos népét jól ismerem és szeretem. Isten hozott közibénk! — **Gf. Serényi László.** Hogy ne tartoznál te is a Forgó bácsi zászlaja alá? Be is sorozlak s reményem, te is vitéz kis katonám fegsz lenni. — **Dr. Sz. Gy.** A rejtvénynek nincs hibája, csak hiba. A fölvetett példaszó nincs kimerítve. Elmaradt a *báb, lant, rab, alatt, vár, ár, sár, bár, tár, bér, tér*, s még egy sereg. Az ismételt beküldésnél, melyet kérek: legyen tekintettel arra is, hogy az *sz* nem mehet két betű-számba. — **Somogyi Margit.** Amit a közéték, a sik alföldre került ózikeről írsz, nekem nagyon tetszik. De amit iránta gyakoroltok, az már nem is szeretet, hanem kényeztetés. Már bizony, ha olyan bő élete van nálatok, akik vetekedve hordjátok eléje a sok jó falatot: megtilthatnátok ő kelmének, hogy a virágaitokat bizony le ne legelje! Még ha egyéb híján tenné! Hanem hát: mi lesz az ózikeből egy év múlva, mikor már nagy állattá serdült? Akkor is legyetek hiraóással. — **Morsini Akos.** A tollfaragás mesterségéhez ma már bizony kevesen értenek. Én magam még kis tanulócska koromban liba-tollal írtam. A rajz-művészek meg a vékonyka holló- és varju-tollat is meg tudták faragni, melylyel aztán a legfinomabb vonásokat rajzolták. Írtak régebben nád-pennával is, amely bizony vastagot fogott. Ma azonban már az aczél-toll-gyártás kiszorította. Tudnak aczél-tollat olyat, mely a vastag vonaltól a hajszál-vonalig, mindenben engedelmekedik a vezető kéznek. De ha mégis elsajátítottad ezt a régi mesterséget és kedvvel folytatod, jól teszed. — *Több levélről a jövő számban.*

JÓ SZIV.

A szünidei gyermektelep javára »Mátyásföld 1900« 1 kor. levél-bélyegjegyekben.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapestben.